

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 479

van **STIJN BEX**

datum: 16 juni 2022

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Sturende verkeersfiscaliteit - Onderzoek

Naar aanleiding van het Europese plan Fit For 55 presenteerde de Vlaamse Regering op 5 november 2022 haar visienota met aanvullende maatregelen bij het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP). Binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken werden 11 maatregelen vooropgesteld, waaronder een onderzoek naar sturende verkeersfiscaliteit:

"De Vlaamse regering wenst de verkeersfiscaliteit blijvend als een sturend instrument in te zetten voor het klimaat en de mobiliteit (vb. modal shift naar fiets), maar hecht ook belang aan het op peil houden van de ontvangsten uit de verkeersbelastingen voor de aanleg en het onderhoud van de wegen en voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daartoe wordt een onderzoek uitgewerkt om de nodige informatie aan te leveren waardoor de volgende regering de beleidskeuze voor het meeste geschikte instrument kan maken."

In 2019 werden de resultaten van de studie van Motivity betreffende de "Uitrol van een systeem van wegenheffing" gepresenteerd in het Vlaams Parlement.

Minister Peeters bevestigde in de commissievergadering van 9 juni 2022 in antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 3089 dat het Fit for 55-plan van november 2021 ervan uitgaat dat een slimme, gebiedsdekkende, gewestgrensoverschrijdende kilometerheffing naar analogie van de kilometerheffing voor vrachtwagens een sturend effect zou kunnen hebben, mits ze ook gepaard gaat met een taxshift. De minister herhaalde dat de studie van de vorige legislatuur geen eindstudie was en dat daar sowieso nog een vervolg op zou moeten komen qua modaliteiten en taxshift. In de regering is volgens de minister afgesproken dat de sturende verkeersfiscaliteit zou worden getrokken vanuit Financiën en Begroting, in navolging van de kilometerheffing voor vrachtwagens. Een aantal andere studies wordt vanuit het Departement Mobiliteit en Openbare Werken getrokken. "Wij hebben onze studies in de markt geplaatst en het is aan collega Diependaele om werk te maken van de sturende verkeersfiscaliteit.", aldus minister Peeters.

1. Welke aspecten van het uitwerken van deze maatregel vallen onder respectievelijk de bevoegdheid van minister Diependaele en van minister Peeters?
2. Welke aspecten van de sturende verkeersfiscaliteit wenst de Vlaamse Regering nog verder te bestuderen?
3. Wat is de stand van zaken betreffende dit onderzoek?
4. Welke deelstudies werden in de markt geplaatst door de respectieve ministers? Welke studies moeten nog in de markt geplaatst worden door de respectieve ministers?

5. Welke voorwaarden zijn er verbonden aan de aanbesteding voor deze studie?
6. Op welke manier moet deze studie verderbouwen op de studie van Motivity uit 2019 over de "Uitrol van een systeem van wegenheffing"?
7. Welk budget wordt uitgetrokken voor deze studieopdrachten?
8. Wanneer verwacht de minister de resultaten van deze studie?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Matthias Diependaele (479), Lydia Peeters (1488).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 479 van 16 JUNI 2022
van **STIJN BEX**

1. Aangezien deze studie aanknopingspunten heeft met de bevoegdheden van meerdere ministers (fiscaliteit, omgeving, mobiliteit en openbare werken), werden concrete werkafspraken gemaakt. Tussen de betrokken ministers werd overeengekomen dat het departement Financiën en Begroting instaat voor de plaatsing van de onderzoeksopdracht rond de sturende mobiliteitsfiscaliteit en de mogelijkheid om via de kilometerheffing het zwaar vrachtverkeer te verschuiven naar de nacht.

Ik verwijs voor dat laatste onderdeel naar het Vlaams Regeerakkoord waar we de volgende intentie hebben opgenomen :

“ Gezien de huidige cijfers en de filezwaarte tijdens de daguren streeft de Vlaamse regering ernaar om in overleg met de betrokken sector een deel van het vrachtverkeer via een verlaagd tarief van de kilometerheffing te sturen naar uren waarbij de intensiteit van personenwagens kleiner is. Concreet bekijken we dus of, hoe en waar we vrachtverkeer vooral 's nachts kunnen laten rijden in plaats van in de file-uren.”

2. De visienota “Bijkomende maatregelen klimaat” van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 verwoordt inderdaad de intentie van de Vlaamse Regering om na te gaan in welke mate de verkeersfiscaliteit als sturend beleidsinstrument ingezet kan worden voor het klimaat en de mobiliteit. De Vlaamse Regering hecht ook belang aan het op peil houden van de ontvangsten uit de verkeersbelastingen voor de aanleg en het onderhoud van de wegen en voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daartoe wordt een onderzoek uitgewerkt om de nodige informatie aan te leveren waardoor de volgende regering de beleidskeuze voor het meeste geschikte instrument kan maken.
- 3-5. De uitbesteding van het onderzoek naar sturende verkeersfiscaliteit wordt volop voorbereid door het departement Financiën en Begroting, in nauw overleg met de Vlaamse Belastingdienst en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. De publicatie van de opdracht via e-notification wordt in de komende weken verwacht, waardoor er nog niet over de voorwaarden kan worden uitgeweid.

Het departement Financiën en Begroting plaatste recent overigens ook al een onderzoeksopdracht naar factoren die het gedrag bij de aankoop van voertuigen beïnvloeden. Deze studieopdracht is momenteel in uitvoering.

Daarnaast werd op 29 juni door het departement Mobiliteit en Openbare Werken een ‘Studieopdracht naar een vergroening en verruiming van de kilometerheffing voor het goederenvervoer’ gepubliceerd. U kan de voorwaarden van die studie terugvinden in die publicatie.

Voor de diverse hierboven genoemde studies is inhoudelijk wederzijdse samenwerking voorzien van de betrokken administraties (departement Mobiliteit en Openbare Werken, departement Financiën en Begroting en de Vlaamse Belastingdienst).

6. Het spreekt voor zich dat de wetenschappelijke inzichten die verworven zijn in eerdere studies, zoals de Motivity studie naar een wegenheffing van 2019, worden

meegenomen in het huidige onderzoek inzake sturende verkeersfiscaliteit. Hoewel we geen soortgelijk onderzoek willen herhalen, zal wel in het bestek worden voorzien dat de opdrachtnemer wordt geacht de bestaande studies in kaart te brengen en voldoende kritisch te integreren in de mate dat de eerdere onderzoeksresultaten relevant zijn en nog gelden.

7. De uitbesteding van de onderzoeksopdracht van het Departement Financiën en Begroting wordt door het Departement opgevangen binnen de beleidskredieten die beschikbaar zijn voor beleidsvoorbereidend onderzoek. Een gedetailleerde raming van de opdracht en de voorwaarden die zijn verbonden aan de plaatsing kunnen in de huidige stand van de plaatsing van de opdracht niet worden meegedeeld teneinde de mededinging niet te beïnvloeden.
8. De finale onderzoeksresultaten van het onderzoek naar sturende mobiliteitsfiscaliteit worden in de eerste helft van 2024 verwacht.